

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500261 Pedagogia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Joaquín Gairín Sallán

Correu electrònic: Joaquin.Gairin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És recomenable tenir aprovades les assignatures relacionades amb avaluació i organització educativa (Disseny seguiment i avaluació de plans i programes, Coordinació i gestió de les institucions educatives)

Objectius

Es tracta d'una assignatura de quart curs, que pretén completar la formació dels professionals per actuar en dos grans àmbits de forma complementaria: formació en les organitzacions i direcció i gestió de institucions educatives.

En aquest sentit respon als objectius general del Perfil del Grau de Pedagogia, com són: avaluar institucions, promoure el desenvolupament organització, gestionar el recursos i el personal, realitzar planificacions estratègiques, elaborar i desenvolupar activitats formatives

Parteix de fonaments educatius que es treballen als curs anteriors, i té com referències prèvies el mòdul de continguts relatius a Educació i Contextos Educatius, l'Organització i els grups, Disseny, seguiment i avaluació de plans i programes, , Coordinació i gestió d'institucions educatives, Desenvolupament i innovació curricular, Desenvolupament organitzacional d'institucions educatives.

Igualment hi ha que considerar que aquesta matèria es complementaria de dues optatives, també de quart, com són: Models internacionals de qualitat i Supervisió i inspecció educativa.

Aquesta assignatura forma part del curriculum de la menció de "Gestió de la formació i d'Institucions educatives".

El seus objectius son:

1. Reflexionar en torn als conceptes relacionats amb l'avaluació d'institucions i professors.
2. Analitzar models d'avaluació de institucions i professors.
3. Identificar els elements o components que intervenen en el procés d'avaluació
4. Dissenyar processos d'avaluació diferencial (avaluació d'institucions i avaluació de professors)

Competències

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Avaluar els processos d'ensenyament-aprenentatge i els agents educatius

- Avaluar plans, programes, projectes, accions i recursos educatius i formatius.
- Avaluar polítiques, institucions i sistemes educatius.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Realitzar estudis prospectius i avaluatius sobre característiques, necessitats i demandes formatives i educatives

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els principis de l'ètica organitzacional en la delimitació i desenvolupament de propostes d'avaluació.
2. Aplicar els principis de l'ètica professional en la delimitació i desenvolupament de propostes d'avaluació.
3. Dissenyar plans d'avaluació institucional i del professorat.
4. Identificar àmbits d'anàlisi en l'avaluació de projectes i programes institucionals.
5. Identificar àmbits d'anàlisi en l'avaluació del professorat.
6. Identificar àmbits d'anàlisi en l'avaluació institucional.
7. Informar sobre plans d'avaluació institucional i del professorat.
8. Lliurar en temps i forma les activitats proposades.
9. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
10. Seleccionar i aplicar models, estratègies i instruments d'avaluació institucional.
11. Seleccionar i aplicar models, estratègies i instruments per a l'avaluació de projectes i programes institucionals.
12. Seleccionar i aplicar models, estratègies i instruments per a l'avaluació del professorat.

Continguts

1.- Avaluació de centres

- Conceptualització i característiques generals de la avaluació institucional
- L'avaluació per el canvi i la millora
- Models d'avaluació d'institucions educatives
- Estratègies e instruments per a l'avaluació institucional
- Problemàtiques i alternatives en l'avaluació institucional

2.- Avaluació de professors

- Conceptualització i característiques generals de l'avaluació del professorat
- Models d'avaluació de professors
- Estratègies e instruments per a l'avaluació de professors
- Problemàtiques i alternatives en l'avaluació de professors

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de centrar l'activitat del procés en l'aprenentatge de l'alumne. Per tal de permetre l'assoliment d'aquest principi, l'estudiant haurà de ser actiu i autònom en tot el procés, essent missió del docent ajudar-lo en aquesta tasca. En aquest sentit, el professorat, 1) donarà suport a l'estudiantat en tot moment aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge, 2) vetllarà per l'aprenentatge autònom de l'estudiantat proposant-li diferents activitats d'ensenyament aprenentatge (individuals i grupals, teòriques i pràctiques) sota el principi de multivarietat metodològica.

Sota aquest plantejament, l'assignatura s'estructura, en el seu disseny i desenvolupament, en 2 tipus d'activitats presencials d'ensenyament aprenentatge que detallem i concretem tot seguit

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats
-----------	-------	-------------	-----------

Aprentatge

Presencial en gran grup (magistral)	30	Permeten la presentació dels continguts alhora que participar activament en llur desenvolupament. Malgrat ser una tipologia d'activitat on el protagonisme recau en la figura docent, cal fomentar la participació activa de l'alumnat, especialment compartint els aprenentatges que s'han assolit o que s'estan assolint. En aquest moment, per exemple, es quan es presenten les activitats pràctiques que formaran part de l'assignatura i que es realitzaran individual o grupalment	1414:EP10.05 , 1414:EP10.06 , 1414:EP11.02 , 1414:EP11.03 , 1414:EP12.02 , 1414:EP12.03
Presencial-Seminari (petits grup-tallers)	15	Permeten treballar en grups petits per tal de reforçar el treball individual i de grup petit (5 persones aprox.). Es alhora l'espai adequat per al debat i per personalitzar, sense perdre de referència el grup, l'aprenentatge, mitjançant anàlisis de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.	1414:EP10.05 , 1414:EP10.06 , 1414:EP11.02 , 1414:EP11.03 , 1414:EP12.02 , 1414:EP12.03 , 1414:EP20.05 , 1414:EP20.06 , 1414:G02.01 , 1414:G02.02 , 1414:TF04.06 , 1414:TF04.07

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup (magistral)	30	1,2	1, 2, 4, 6, 10, 11
Presencial-Seminari	15	0,6	1, 2, 4, 6, 8, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Elaboració en grup i lliurament en plataforma virtual les pràctiques	22,5	0,9	1, 2, 4, 6, 8, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Lectura dels dossiers-unitats didàctiques, estudi i preparació de proves d'avaluació, elaboració de les pràctiques	75	3	4, 6, 10, 11

Avaluació

En el marc de la Normativa d'Avaluació de la UAB i dels "Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de CCEE (aprovats per la COA del 28 de maig de 2015), considerem que hi ha tres moments clau en l'avaluació de l'assignatura: avaluació inicial, avaluació continuada i avaluació final.

- L'avaluació inicial ens ha de permetre conèixer el nivell d'entrada dels estudiants pel què fa a coneixements sobre l'assignatura i experiències que tenen en treball grupal, autònom, etc., a fi de poder adaptar el programa a les seves característiques.
- L'avaluació continuada ens ha de permetre verificar el nivell d'assoliment dels aprenentatges per tal de poder atendre la diversitat i la particularitat de l'alumnat alhora que prendre decisions sobre el ritme de desenvolupament del programa.
- L'avaluació final és la que ens ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense desconsiderar les adaptacions que s'hagin pogut introduir.

Amb aquests principis bàsics, tenim que l'estudiant haurà de lliurar dos tipus d'evidències: 2 proves pràctiques de caràcter grupal (1 del primer bloc, 1 del segon bloc) i 2 proves teòriques (1 per bloc).

Les proves pràctiques tenen una finalitat formativa des del punt de vista de llur avaluació, ja que podran ésser revisades pel grup en funció de la tasca lliurada. Aquesta revisió es farà en els seminaris que es consideren presentant els resultats del treball grupal a la resta de companys i companyes.

Les proves teòriques-pràctiques, separades en cadascun dels blocs de continguts considerats, tenen una finalitat sumativa i han de ser una síntesi individual de la realització, discussió i reflexió del treball grupal. Pel seu caràcter, quan una prova estigui suspesa es podrà recuperar al finalitzar l'assignatura en una data concreta

La realització de totes les proves pràctiques i teòriques-pràctiques és indispensable per a superar l'assignatura. En cas que quedin proves teòriques-pràctiques o pràctiques pendents es podran realitzar i/o lliurar en la data concreta al finalitzar l'assignatura. En cap cas, es podrà recuperar quan no s'ha superat cap prova teòrica/pràctica al llarg de semestre.

El feed-back de qualsevol activitat avaluativa es donarà com màxim en dues setmanes. El plagi es motiu suficient per suspendre l'assignatura

Cada situació individual que no s'ajusti al que està escrit haurà de comunicar-se al professor de l'assignatura per tal d'habilitar, si es pertinent, les avaluacions complementàries sense perdre de vista la filosofia d'avaluació considerada.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació d'assoliments grupals	40	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
2 proves teòriques-pràctiques (avaluació individual)	60	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12

Bibliografia

A.Q.U.S.U.C. (2000). Guía d'avaluació externa. Barcelona: Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.

BADÍA, P. y VIETES, M. (2011). Evaluación, resultados escolares y sistemas educativos. Madrid: Walters Kluwer.

BORRELL, e. y Chavarría, X. (2003). Evaluación de centros educativos: aspectos nucleares. Barcelona: UOC

- BOUD, D. y MOLLOS, E. (2015). El feedback en educación superior y profesional. Comprenderlo y hacerlo bien. Madrid: Narcea.
- CANO, E. (2005). Cómo mejorar las competencias de los docentes: guía para la autoevaluación y el desarrollo de las competencias del profesorado. Barcelona. Graó.
- CASANOVA, M.A. (2012). La evaluación de competencias básicas. Madrid: La Muralla.
- CASTILLO, S. (2002). Compromisos de la evaluación educativa. Madrid: Prentice Hall
- CHAVARRIA, X. y BORRELL, E. (2013). Evaluación de centros para la mejora de la calidad. Barcelona: Horsori.
- COMITÉ CONJUNTO DE ESTÁNDARES PARA LA EVALUACIÓN EDUCATIVA (2001). Estándares de evaluación de personal. Cómo evaluar sistemas de evaluación de educadores. Bilbao: Mensajero.
- CORTADELLAS, J. y JORGE, A. (2012). La mejor universidad del mundo. Claves para la imprescindible y urgente "reconversión" de las universidades. Barcelona: Profit.
- DEL POZO, J.A. (2012). Competencias profesionales. Herramientas para su evaluación: el portafolios, la rúbrica y las pruebas situacionales. Madrid: Narcea.
- DÍAZ, F. (2012). Manual para profesores inquietos: reflexiones sobre las funciones y disfunciones del docente. Madrid: CCS.
- EQUIP CUIDEM-NOS (2011). El bienestar del docente. Vivir bien educando: estrategias para conseguir satisfacción profesional y personal. Barcelona: Graó.
- ESTEFANÍA LERA J.L. y LÓPEZ MARTÍNEZ, J. (2001). Evaluación interna del centro y calidad educativa. Madrid: CCS.
- ESTEFANIA, J.L y MARTINEZ, J.L. (2003). Evaluación externa del centro y calidad educativa, CCS, Madrid
- EURYDICE (2013). Cifras clave del profesorado y la dirección de centros educativos en Europa: informe Eurydice. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Subdirección General de Documentación y Publicaciones.
- EURYDICE (2015). La garantía de la calidad en la educación: políticas y enfoques para la evaluación de los centros educativos en Europa. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte, Subdirección General de Documentación y Publicaciones.
- GAIRÍN, J. (2009). (Coord.). Nuevas funciones de la evaluación. La evaluación como autorregulación. Madrid: MEC-Instituto Superior de Formación del Profesorado.
- GARCÍA LASTRA, M., y OSOS, J.M. (Eds.) (2015). Temas clave en la formación inicial del profesorado de secundaria. Santander: Editorial de la Universidad de Cantabria.
- GÓMEZ RODRÍGUEZ, B. (2011). Un modelo de evaluación (autorregulación) para centros docentes. Madrid: Visión Libros
- GONZÁLEZ SOTO, A.P. (2011). Evaluación para la mejora de los centros docentes. Madrid: Wolters Kluwer España.
- GONZALO, V., PUMARES, L. y SÁNCHEZ, P. (2012). Desarrollo profesional de docentes y educadores. Madrid: Los libros de la catarata.
- HOLMES, E. (2014). El bienestar de los docentes. Guía para controlar el estrés y sentirse bien personal y profesionalmente. Madrid: Narcea.
- JORNET, J.M., GARCÍA-GARCÍA, M., y GONZÁLEZ-SUCH, J. (Eds.) (2014). La evaluación de sistemas educativos: informaciones de interés para los colectivos implicados. Valencia: Universitat de València.

- LEAMAN, L. (2012). Los profesores "perfectos" existen. Descubriendo lo mejor de uno mismo. Madrid: Narcea.
- LÓPEZ RUPÉREZ, F. (2014). Fortalecer la profesión docente. Un desafío crucial. Madrid: Narcea.
- MACBEATH, J. (2013). Col·laborar, innovar i liderar. El futur de la professió docent. Barcelona: Fundació Jaume Bofill i UOC.
- MAÑÚ, J.M. y GOYARROLA, I. (2011). Docentes competentes. Por una educación de calidad. Madrid: Narcea.
- MARTÍN, E. (Coord.). (2013). Evaluación de centros y profesores. Madrid: UNED Editorial.
- MAS, O. y TEJADA, J. (2013). Funciones y competencias de la docencias universitaria. Madrid: Síntesis.
- MEDINA, A. (Coord.) (2013). Formación del profesorado. Actividades innovadoras para el dominio de las competencias docentes. Madrid: Ramón Areces.
- MIJANGOS, J.J. y otros (2011). Enseñanza universitaria de calidad: profesorado, alumnado e institución. Bilbao: Servicio editorial de la Universidad del País Vasco.
- MONARCA, H., y ASPRELLA, G. (2015). Evaluaciones externas: mecanismos para la configuración de representaciones y prácticas en educación. Madrid: Miño y Dávila.
- MONEREO, C. y MONTE, M. (2011). Docentes en tránsito. Incidentes críticos en secundaria. Barcelona: Graó.
- MONTERO ALCAIDE, A. (2012). Selección y evaluación de directores de centros educativos. Madrid: Wolters Kluwer España.
- MURILLO, J.F.; GONZÁLEZ, V. Y RIZO, M.H. (2006). Evaluación del desempeño y carrera profesional docente. Una panoràmica de América y Europa. Santiago de Chile: OREALC/UNESCO
- NIETO, E., CELLEJAS, A.I., y JEREZ, O. (Coord.) (2013). Las competencias básicas: competencias profesionales del docente. II Congreso Internacional sobre las competencias básicas "El docente". Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha.
- OCDE (2013). Teachers for the 21st century: using evaluation to improve teaching. París: OCDE Publishing, cop.
- POPHAM, J. (2013). Evaluación trans-formativa. El poder transformador de la evaluación formativa. Madrid: Narcea.
- POZA, M. de f., POZO, M.T. y GARCÍA, B. (2013). Evaluación de programas, centros y profesores. Portafolios del alumno, evaluación de programas, centros y profesores. Granada: GEU.
- RODRÍGUEZ ESPINAR, S. (2013). La evaluación de la calidad en la Educación Superior: fundamentos y modelos. Madrid: Síntesis.
- ROSALES, C. (2014, reimpresión). Criterios para una evaluación formativa. Madrid: Narcea.
- SAN FABIÁN, J.L. y GRANDA, A. (2013). Autoevaluación de centros educativos. Cómo mejorar desde dentro. Madrid: Síntesis.
- STOBART, G. (2010). Tiempos de pruebas: los usos y abusos de la evaluación. Madrid: Morata
- STUFFLEBEAM, D. L. (Dir.) (2001). Estándares de Evaluación de personal. Cómo evaluar sistemas de evaluación de Educadores. Bilbao: Mensajero.
- TEJADA, J. (2011). Evaluación del desarrollo profesional docente basado en competencias, en C. Marcelo (Coord). Evaluación del desarrollo profesional docente.(pp.23-48) Barcelona: Davinci Continental.

TRIANE, M.V. (Coord.) (2013). Convivencia escolar: evaluación e intervención para su mejora. Madrid: Síntesis.

VAILLANT, D. (2007). Evaluación docente: los desafíos pendientes y los retos emergentes, Congreso Internacional de Evaluación: factor de calidad educativa, México, 19-20 de octubre

VAILLANT, D. y MARCELO, C. (2015). El ABC y D de la formación docente. Madrid: Narcea.

VARIOS (2007). La evaluación como instrumento de aprendizaje. Técnicas y estrategias. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, Servicio de publicaciones

VÁZQUEZ-FERNÁNDEZ, P. y ORTEGA, J.L. (2011). Competencias básicas. Desarrollo y evaluación en Educación Secundaria. Madrid: Wolters Kluwer.

VILLAR ANGULO, L.M. (2012). Los portafolios electrónicos en el hemisferio de la evaluación auténtica. Madrid: Síntesis.

ZABALZA, M.A. y ZABALZA, M^A. (2011). Profesores y profesión docente. Entre el "ser" y el "estar". Madrid: Narcea.

Enllaços web:

AGÈNCIA PÈR LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI DE CATALUNYA, que té referències a l'avaluació de les institucions (<http://www.aqu.cat/universitats/index.html>) i dels professorat (<http://www.aqu.cat/professorat/index.html>)

AGENCIA NACIONAL DE EVALUACIÓN DE LA CALIDAD Y ACREDITACIÓN: <http://www.aneca.es/>